

Hva sier Bibelen om homo

A) 1 Mosebok 1–2 + Matteus 19

Skapelsesberetningen i 1 Mosebok 1-2 er utgangspunktet og en viktig nøkkel for å forstå Bibelens lære om seksualitet og samliv:

Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem. Gud vel-signet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere!» (...) Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett. 1 Mos 1,27-28 og 2,24.

Her fremheves fire vesentlige elementer ved den bibelske undervisningen om samliv og ekteskap:

- Opprettelse av en ny sosial enhet («forlate far og mor»),
- Personlig hengivelse og troskap («holde seg til»),
- Seksuelt samliv («være ett»),
- Barn som en mulig og naturlig frukt av samlivet («vær fruktbare»).

Jesus bekrefter skaperordningen som vi finner i GT:

Jesus svarte: «Har dere ikke lest at Skaperen fra begynnelsen av skapte dem til mann og kvinne og sa: Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett. Så er de ikke lenger to; deres liv er ett.» Matt 19,4-6.

Det livslange samlivet mellom mann og kvinne, presentert i 1 Mosebok 1-2 og av Jesus, er Skaperens design for seksuelt samliv. I hele Bibelen blir dette holdt fram som Guds gode skapervilje. Ved syndefallet fikk imidlertid menneskelivet en grunnskade som preger alt og alle – også seksualiteten og dens varierte uttrykksformer. Alle mennesker som vil leve et liv etter Guds vilje, blir av Jesus kalt til å «fornekte seg selv, ta sitt kors opp hver dag og følge meg» (Luk 9,23). I vår individualistiske nytelseskultur er dette et utfordrende perspektiv for enhver kristen.

Nedenfor vil de fem bibelavsnittene som taler mest direkte om homoseksualitet, bli drøftet. En del kristne har de siste årene tolket disse versene på en slik måte at de mister sin aktualitet for vår tid. Noen av disse tolkningene vil derfor bli kommentert.

GJELDER GT I DAG?

Hvilke bud i GT er forpliktende for kristne, og hvilke er ikke? Det klassiske svaret er dette: GT inneholder tre hovedtyper av bud og lover: a) Offerlover og renhetsforskrifter som angikk jødisk tro og fromhetsliv. b) Sivile lover som regulerte samfunnslivet i Israel. c) Moralbud som har allmenn gyldighet og ikke er bundet til jødisk gudstjeneste og samfunnsliv. Siden Jesus er oppfyllelsen av punkt a), og kirken ikke er en politisk stat (punkt b), er det bare moralbudene som forplikter kristne i dag.

En grunnleggende nøkkel er at utsagn i GT som er bekreftet i NT, fortsatt gjelder for kristne i dag. Vi må alltid lese GT i lys av NT.

B) 3 Mosebok 18,22 og 20,13

Du skal ikke ligge med en mann slik som en ligger med en kvinne. Det er en styggedom. 3 Mos 18,22.

Når en mann har omgang med en annen mann slik som en har omgang med en kvinne, har de begge gjort en avskyelig gjerning. 3 Mos 20,13.

Kirkens vanlige tolkning av disse versene har vært at homoseksuelle handlinger er en form for atferd som Gud forbyr. Det nye testamente bekrefter at forbudet mot homoseksuell atferd er en del av den kristne etikk. Forbudet i 3 Mos 18 og 20 kan derfor ikke reduseres til kun å gjelde atferd relatert til kultiske renhetsforskrifter o.l. som ble avskaffet som et resultat av Jesu frelsesverk (jfr Hebreerbrevet).

NYTOLKNING 1: I vår tid hevder noen at disse versene dreier seg om praksis i forbindelse med avgudsdyrkelse og tempelprostitusjon, ikke om homoseksualitet slik vi kjenner den. Man hevder at «styggedom/avskyelig gjerning» (som er det samme ordet på hebraisk) vanligvis omhandler avgudsdyrkelse. Det var derfor Gud forbød det. Homoseksualitet i seg selv var ikke problemet, det var bare forbudt når det foregikk som ledd i avgudsdyrkelse.

RESPONS: En slik tolkning er uholdbar:

1) Forbudet mot homoseksuell atferd i 3 Mos 18 og 20 står sammen med andre seksuelle synder som f.eks. hor, incest og omgang med dyr. Alle disse syndene (inkl. homoseksuell atferd) blir både i GT og NT konsekvent beskrevet som brudd på Guds vilje. Det gjelder også der hvor avgudsdyrkelse ikke er en del av sammenhengen.

2) Det er riktig at det hebraiske ordet for «styggedom/avskyelig gjerning» (*toevah*) opptrer mange ganger i kultisk sammenheng. Men det blir også brukt mer enn 20 ganger i GT uten at det er snakk om avgudsdyrkelse, se f.eks. 1 Mos 43,31; 46,34; Ordsp 6,16 og 11,1. Det er derfor tydelig at *toevah* ikke bare dreier seg om handlinger relatert til avgudsdyrkelse.

3) Hvis det som er beskrevet i 3 Mos 18 og 20 *bare* er forbudt i forbindelse med avgudsdyrkelse, blir konsekvensen at handlingene er tillatt i andre sammenhenger. Men det ville bety at flere handlinger som også blir beskrevet i disse kapitlene – for eksempel hor, incest og omgang med dyr – ville være akseptable hvis de bare ikke skjedde i sammenheng med avgudsdyrkelse. Ingen seriøs bibelleser vil trekke en slik konklusjon.

- I 3 Mos 18 og 20 blir det foreskrevet dødsdom for en rekke synder – blant annet for heteroseksuell hor og for homoseksuell atferd. I Det nye testamente er dødsstraff som menighetens domsreaksjon avskaffet. De som ønsker å lese mer om dette, kan finne en kort og informativ tekst på www.homofili.com under «Bibel, teologi og etikk».

C) Romerbrevet 1,26–27

Derfor overgav Gud dem til vanærende lidenskaper. Kvinnene gav seg hen til unaturlig kjønnsliv istedenfor det naturlige. På samme måte sluttet mennene å ha naturlig samliv med kvinner og brente i begjær etter hverandre. Menn drev utukt med menn, og de måtte selv ta straffen for at de var kommet slik på avveier. Rom 1,26-27.

Kirkens vanlige tolkning har vært at Rom 1,18-32 beskriver hva som skjer når menneskene vender seg bort fra Gud og hans vilje. Som ett av flere eksempler nevner Paulus også seksualitet på avveier. Homoseksuell atferd er ikke synden framfor alle andre, men er likevel «mot naturen» (oversatt «unaturlig» på norsk) og går på tvers av Skaperens vilje med sitt skaperverk.

NYTOLKNING 1: I vår tid hevder noen at Rom 1,26-27 kun avviser homoseksuell atferd hos *heterofile* mennesker som av en eller annen grunn velger å leve homofilt.

RESPONS: Tolkningen er uholdbar blant annet av følgende grunner:

1) Når Paulus sier at «de brente i begjær etter hverandre», er det ingenting som tyder på at han beskriver heterofile menn som eksperimenterte med homoseksualitet. Det ville dessuten bryte med alt det Paulus har skrevet om Guds lov, dersom homoseksuell atferd skulle være forkastelig for noen, mens nøyaktig samme atferd for andre skulle være gudvillet og god.

2) I Rom 1,18-32 beskriver Paulus det som har skjedd med menneskeheten etter syndefallet – bl.a. hvordan forholdet til Gud og forholdet mellom kjønnene er blitt skadet. Han skildrer hvordan «mennesket» er kommet på avveier og handler på tvers av Guds opprinnelige skapervilje. Paulus taler altså ikke her om heterofile enkeltpersoner som velger homoseksuell atferd.

3) At Paulus taler prinsipielt og generelt understrekes ved at han i v. 26-27 ikke bruker de vanlige ordene for kvinner og menn, men to ord som betyr «av hunkjønn, kvinnelig» og «av hankjønn, mannlig». Samme språkbruk finner vi i 1 Mos 1,27 om skapelsen av mennesket i den greske oversettelsen av GT (Septuaginta). Slik fokuserer Paulus nettopp på mennesket som art og ikke på enkeltindivider.

NYTOLKNING 2: I vår tid hevder noen at Paulus bare taler om en spesiell type homoseksuell atferd, nemlig erotiske forhold mellom menn og yngre tenåringsgutter, kalt *pederasti*. Slike forhold var ganske vanlige i den greske kulturkrets. Dette argumentet kobles gjerne sammen med påstanden om at Paulus trolig ikke kjente andre former for homoseksualitet, og at det derfor bare var denne han kunne uttale seg om.

ofili?

De som ønsker å gå mer i dybden, kan finne gode norske artikler om disse bibeltekstene på:

- www.homofili.com
- www.tilhelhet.no
- www.mf.no/om_MF/dokumenter/larerrad/homofili_1993.html

På engelsk:

- www.leaderu.com/jhs/dallas.html (under «Scriptural Arguments»)

Se også litteraturlista på side 15.

RESPONS: Tolkningen er uholdbar blant annet av disse grunnene:

1) Det at Paulus i v. 26 også nevner kvinnelig homoseksualitet, viser med all tydelighet at han snakker om noe annet enn erotiske forhold mellom menn og gutter.

2) Når v. 27 sier at «de brente i begjær etter hverandre», kan det vanskelig tolkes som en beskrivelse av seksuelle forhold der menn utnyttet unge gutter.

3) Hvis Paulus egentlig ønsket å uttale seg om forhold mellom menn og gutter, hvorfor brukte han ikke da like godt ordet *pederasti*? Det var et kjent gresk ord i Paulus' samtid.

4) Paulus og hans samtid var godt kjent med ulike former for homoseksuell atferd, blant annet stabile parforhold mellom voksne menn. Teksten «Hva visste Paulus om homofili?» på side 4 i dette bladet dokumenterer det.

NYTOLKNING 3: Noen hevder at Rom 1 taler om kultisk homoseksualitet, i avgudstempler, og ikke om homofile mennesker som tilber den ene sanne Gud.

RESPONS: Tolkningen er uholdbar blant annet av følgende grunner:

1) Omtalen av homoseksualitet i v. 26-27 står i direkte sammenheng med listen over brudd på Guds vilje i v. 29-31. Alt som nevnes der, er *etiske* synder på det mellommenneskelige plan, ikke *kultiske* synder knyttet til et tempel. Det er altså ikke avgudsdyrkelse i templer som konfronteres, men *etikk*.

2) Homoseksualitet som del av hedensk tempelpraksis var lite kjent i Roma. Det ville dessuten være ytterst merkelig om Paulus skulle innlede en referanse til slike fenomener ved å peke på *kvinnelig* homoseksualitet, som så å si var ukjent i kultisk sammenheng.

D) 1 Korinterbrev 6,9–11 + 1 Timoteusbrev 1,9–11

Verken de som lever i hor, avgudsdyrkere, ekteskapsbrytere eller menn som ligger med menn [gresk: arsenokoites] eller lar seg bruke til dette, verken tyver, pengegriske, drukkenbolter, spottere eller ransmenn skal arve Guds rike. Slik var noen av dere en gang. Men nå er dere blitt vasket rene, dere er blitt helliget, ja, rettferdige for Gud i Herren Jesu Kristi navn og ved vår Guds Ånd.

1 Kor 6,9-11.

... menn som driver hor eller har utuktig omgang med menn [gresk: arsenokoites] (...) og hva det ellers kan være som strider mot den sunne lære. Dette sier jeg i samsvare med evangeliet ... 1 Tim 1,10-11.

Kirkens vanlige tolkning: Disse to bibelstedene inneholder en liste over konkrete synder som truer menigheten og som hindrer folk fra å «arve Guds rike», dvs. bli frelst. Konsekvensene av å leve i bevisst ulydighet mot Guds bud og i uoppgjort synd er dramatiske. Det gjelder homoseksuell atferd, men det gjelder like mye heteroseksuell umoral, samt andre synder.

Alle mennesker har et desperat behov for syndsbekjennelse og tilgivelse i møte med Guds hellighet. Heldigvis finnes det håp for alle som vender seg til Herren: Teksten ovenfor (1 Kor 6,11) viser at det går an å bli «vasket rene», «helliget» og «rettferdige» i Jesu navn og ved Guds Ånd.

NYTOLKNING: Det blir ofte hevdet i vår tid at ordet som er brukt om homoseksualitet i 1 Kor 6,10 og 1 Tim 1,10 er sjeldent og vanskelig å tolke. Vi kan derfor ikke være sikre på hva Paulus egentlig mente, sies det.

RESPONS: Argumentet holder ikke mål av følgende grunner:

1) Det greske ordet som Paulus bruker (*arsenokoites*) er sammensatt av to deler: *arsen* (hankjønn, mann) og *koi-tazo* (bringe til sengs, ligge med). En ordrett oversettelse blir derfor «hankjønn-samligger» eller «en mann som ligger med en mann». Ordet er dannet ved å sette sammen to ord fra forbudet mot homoseksualitet i 3 Mosebok (i den greske oversettelsen Septuaginta):

- «meta arsenos ... koiten gynaikos» (3 Mos 18,22) «ligge med en mann ... slik som en ligger med en kvinne»
- «koimethe meta arsenos koiten gynaikos» (3 Mos 20,13) «ha omgang med en mann slik som med en kvinne»

2) Ordet *arsenokoites* (hankjønn-samligger) er et generelt begrep om homoseksualitet som ikke sier noe om alderen til de involverte, eller at det foregår i form av prostitusjon eller avgudsdyrkelse. Både i 1 Kor 6,9 og 1 Tim 1,10 brukes ordet om homoseksuell atferd generelt, som del av en opplisting av ulike handlinger som er i strid med Guds skapervilje.

3) I 1 Tim 1,9c-10 er det tydelig at de 10 bud (4.-8. bud) ligger til grunn for listen over synder. Slik blir det klart at både heteroseksuell umoral og homoseksuelt samliv rammes av det 6. bud: «Du skal ikke bryte ekteskapet.»

I tillegg til de fem tekstene som er behandlet her, finnes det i Bibelen en lang rekke tekster som handler om Guds plan for ekteskapet og seksuallivet generelt. Det går en klar linje fra Skaperens vilje i 1 Mos 1–2 til Loven i GT via Jesus fram til Paulus. De fem homofili-tekstene er på en måte et ekko av et mye større utvalg av tekster om seksualitet i både GT og NT.

